

Υπόθεση C-805/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

20 Δεκεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Spetsializiran nakazatelen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της διατάξεως του αιτούντος δικαστηρίου:

20 Δεκεμβρίου 2021

Κατηγορούμενοι:

ZhU

RD

ΔΙΑΤΑΞΗ

[παραλειπόμενα] Πόλη: Σόφια

Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικό δικαστήριο ειδικών αρμοδιοτήτων, Βουλγαρία) – δέκατο τέταρτο τμήμα

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] Η διαδικασία διέπεται από τα άρθρα 485 επ. του Nakazatelno protsesualen kodeks (κώδικα ποινικής δικονομίας, στο εξής: NPK) και το άρθρο 267, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

1. Το εθνικό δίκαιο, όπως ερμηνεύεται από το Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Βουλγαρία, στο εξής: VKS), δεν επιτρέπει τη δήμευση, ως οργάνου εγκλήματος, φορτηγού οχήματος το οποίο χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά και αποθήκευση προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης και δεν έφεραν φορολογικές ταινίες. Ταυτοχρόνως, συντρέχουν λόγοι για να γίνει δεκτό ότι σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ένα τέτοιο φορτηγό όχημα αποτελεί όργανο εγκλήματος και ότι στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να εξεταστεί από το δικαστήριο το ενδεχόμενο δήμευσης αυτού.

2. Για τον λόγο αυτόν, πρέπει να υποβληθεί αίτηση προδικαστικής απόφασης προκειμένου να διαπιστωθεί εάν αποτελεί όργανο εγκλήματος φορτηγό όχημα το οποίο χρησιμοποιείται ως χώρος αποθήκευσης σιγαρέτων χωρίς φορολογικές ταινίες.

3. Για τους λόγους που εκτίθενται ανωτέρω, εκδίδεται η ακόλουθη

ΔΙΑΤΑΞΗ:

ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

4. Προδικαστικό ερώτημα

Συνάδει με το άρθρο 2, σημείο 3, της οδηγίας 2014/42 ή, επικουρικός, με το άρθρο 1, τρίτη περίπτωση, της απόφασης-πλαίσίου 2005/212 η ερμηνεία του εθνικού δικαίου κατά τρόπον ώστε να μην αποτελεί όργανο εγκλήματος φορτηγό όχημα το οποίο χρησιμοποιείται για την αποθήκευση μεγάλης ποσότητας προϊόντων (σιγαρέτων) που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης και δεν έφεραν φορολογικές ταινίες;

5. Δίκαιο της Ένωσης

Οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση [παραλειπόμενα] (στο εξής: οδηγία 2014/42)

Απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος [παραλειπόμενα] (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2005/212)

Εθνικό δίκαιο

6. Nakazatelen kodeks (ποινικός κώδικας), Darzhaven vestnik (επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας στο εξής: DV) αριθ. 26/68, [παραλειπόμενα] (στο εξής: NK)

Zakon za aktsizite i danachnite skladove (νόμος για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και τις φορολογικές αποθήκες), DV αριθ. 91/05, [παραλειπόμενα] (στο εξής: ZADS)

Ερμηνευτική απόφαση αριθ. 2 της 18ης Δεκεμβρίου 2013 του VKS επί της διαδικασίας ερμηνείας με αριθμό 2/13, Ολομέλεια του Ποινικού Τμήματος του VKS (στο εξής: ερμηνευτική απόφαση αριθ. 2/13)

7. Σύμφωνα με το άρθρο 234, παράγραφος 2, σημείο 3, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1, του NK, η κατοχή προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης και δεν φέρουν φορολογική ταινία είναι ποινικώς κολάσιμη όταν η επικόλληση φορολογικής ταινίας επιβάλλεται από τον νόμο και το αντικείμενο

της αξιόποινης πράξης αφορά μεγάλες ποσότητες. Επισύρει «στερητική της ελευθερίας ποινή» από 2 έως 8 έτη, καθώς και την αποστέρηση του δικαιώματος άσκησης ορισμένων επαγγελματιών ή δραστηριοτήτων.

Δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του ZADS, τα προϊόντα καπνού υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ZADS, τα σιγαρέτα αποτελούν προϊόντα καπνού. Βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 7, του ZADS, η καταβολή του οφειλόμενου φόρου πραγματοποιείται με την αγορά φορολογικής ταινίας. Η τελευταία επικολλάται στα προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης –άρθρο 20, παράγραφος 2, σημείο 6, και άρθρο 64 του ZADS.

Κατά συνέπεια, τα σιγαρέτα είναι προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης και η επικόλληση φορολογικής ταινίας είναι υποχρεωτική για τη νόμιμη κατοχή τους.

8. Δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο α, του NK, τα ανήκοντα σε πρόσωπο αντικείμενα που χρησιμοποιούνται ως μέσο για την τέλεση αξιόποινης πράξης εκ προθέσεως δημεύονται υπέρ του Δημοσίου. Η διάταξη νόμου έχει ως εξής:

«Άρθρο 53, παράγραφος 1: Ανεξαρτήτως της ποινικής ευθύνης, δημεύονται υπέρ του Δημοσίου:

α) τα πράγματα που ανήκουν στον υπαίτιο και προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση ποινικού αδικήματος εκ προθέσεως· εάν τα πράγματα λείπουν ή έχουν πωληθεί, διατάσσεται δήμευση του αντίστοιχου χρηματικού ποσού.»

Στο εθνικό δίκαιο και στη νομολογία, το όχημα που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος αντιμετωπίζεται κατά κανόνα ως όργανο εγκλήματος.

9. Σύμφωνα με την εθνική νομική θεωρία, τα προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης και δεν φέρουν φορολογική ταινία αποτελούν αντικείμενο αξιόποινης πράξης βάσει του άρθρου 234, παράγραφος 1, του NK. Η αξιόποινη πράξη διαπράττεται διά της ασκήσεως φυσικής εξουσίας επί των εν λόγω προϊόντων.

Στη νομολογία έχει τεθεί το ερώτημα κατά πόσον αποτελούν όργανο εγκλήματος οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά και αποθήκευση τέτοιων προϊόντων, με συνέπεια να επιβάλλεται η δήμευσή τους εάν βρεθούν στην κατοχή προσώπου που έχει εξακριβωθεί η ενοχή του.

Στην ερμηνευτική απόφασή του αριθ. 2/13, το VKS αποφάνθηκε ότι δεν είναι όργανο εγκλήματος το αυτοκίνητο στο οποίο ανακαλύπτονται προϊόντα που δεν έφεραν φορολογική ταινία, τα οποία αποτελούν αντικείμενο της προβλεπόμενης από το άρθρο 234 του NK αξιόποινης πράξης. Συνεπώς, δεν είναι δυνατή η

δήμευσή του ως οργάνου εγκλήματος δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο α, του ΝΚ.

Τούτο οφείλεται στην παραδοχή ότι η αξιόποινη πράξη συνίσταται στην «κατοχή» προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικό κατανάλωσης και δεν φέρουν φορολογική ταινία, η οποία «υφίσταται ανεξαρτήτως του τόπου όπου ευρίσκονται τα αντικείμενα» καθώς και «ανεξαρτήτως του τόπου και του τύπου της αποθήκευσης, της φύλαξης κ.λπ.».

Το VKS επισημαίνει ότι, «στον βαθμό που η κατοχή επέρχεται μέσω επέμβασης επί του αντικειμένου της αξιόποινης πράξης, το μέσο μεταφοράς ή φόρτωσης όπου ανευρίσκονται τα άνευ φορολογικής ταινίας υποκείμενα σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντα πρέπει να εκλαμβάνεται μόνον ως τόπος άσκησης της φυσικής εξουσίας επ' αυτών».

Καταλήγει στο ακόλουθο συμπέρασμα:

«Το μέσο μεταφοράς ή φόρτωσης εντός του οποίου ανακαλύπτονται προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης και δεν φέρουν φορολογική ταινία, τα οποία αποτελούν αντικείμενο της προβλεπόμενης στο άρθρο 234 του ΝΚ αξιόποινης πράξης, δεν υπόκειται στη δήμευση που προβλέπεται από το άρθρο 53, παράγραφος 1, στοιχείο α του ΝΚ».

Πραγματικά περιστατικά και πορεία της διαδικασίας

10. Η ειδική εισαγγελική αρχή άσκησε ποινική δίωξη κατά δέκα προσώπων για διεύθυνση και συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση σκοπός της οποίας φέρεται να είναι ο πλουτισμός μέσω της τέλεσης αξιόποινων πράξεων κατά τα άρθρα 234 και 242 του ΝΚ, συγκεκριμένα διά της εισαγωγής σιγαρέτων χωρίς φορολογική ταινία από την Ελλάδα στη Βουλγαρία και εν συνεχεία διά της κατοχής αυτών εντός της χώρας. Οι πράξεις αυτές φέρεται ότι τελέστηκαν με τη χρήση φορτηγών οχημάτων, περιλαμβανομένων αυτών που αγοράστηκαν από τα μέλη της οργάνωσης. Από νομικής απόψεως, οι ενέργειες αυτές εμπίπτουν στη διάταξη του άρθρου 321, παράγραφος 3, του ΝΚ.

11. Συγκεκριμένα, η ειδική εισαγγελική αρχή επισημαίνει ότι ο GM πρότεινε στον ZhU να ενταχθεί στην εγκληματική οργάνωση και ο τελευταίος συμφώνησε· προθυμοποιήθηκε δε να μεταφέρει τα σιγαρέτα από την Ελλάδα στη Βουλγαρία. Δέχθηκε, μάλιστα, να αγοραστεί στο όνομά του ένα φορτηγό μάρκας Iveco με ημιρυμουλκούμενο, για την αγορά του οποίου διατέθηκαν χρήματα από τον DB, ένα άλλο φερόμενο μέλος της εγκληματικής οργάνωσης. Κατόπιν των ανωτέρω συνεννοήσεων, αγοράστηκε ένα φορτηγό μάρκας Iveco με ημιρυμουλκούμενο.

Ωστόσο, σε βάρος του ZhU δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για συμμετοχή στην εγκληματική οργάνωση (για λόγους δικονομικής φύσεως, σύμφωνα με την ειδική εισαγγελική αρχή).

Βάσει του άρθρου 234, παράγραφος 2, του ΝΚ, δύο από τα συναφή εγκλήματα που διαπράχθηκαν είναι τα ακόλουθα:

12. Ο εισαγγελέας επισημαίνει ότι το φορτηγό τύπου Iveco που αγόρασε ο ZhU φορτώθηκε στην Ελλάδα με σιγαρέτα που δεν έφεραν φορολογική ταινία, την προμήθεια των οποίων ανέλαβαν τα υπόλοιπα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης. Διάφορα πρόσωπα ασχολήθηκαν με το έργο της απόκρυψης των σιγαρέτων αυτών σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες. Το φορτηγό εν τέλει φορτώθηκε στις 13 και 14 Φεβρουαρίου 2011, ενώ στις 15 Φεβρουαρίου 2011 ο ZhU το οδήγησε στη Βουλγαρία υπό την καθοδήγηση και εποπτεία του DG. Στη συνέχεια το φορτηγό υπέστη βλάβη και επισκευάστηκε από άλλα μέλη της οργάνωσης. Μετά την επισκευή του, συνέχισε τη διαδρομή προς τον τελικό προορισμό του.

Στις 24 Φεβρουαρίου 2011, όταν ο ZhU προτού φτάσει στο προκαθορισμένο μέρος στάθμευσε προσωρινά το φορτηγό για να κάνει ένα διάλειμμα, συνελήφθη, ενώ τα άνευ φορολογικής ταινίας σιγαρέτα (373 490 πακέτα συνολικά, αξίας 2 801 175 BGN, ήτοι 1 430 000 ευρώ περίπου) κατασχέθηκαν.

Σε βάρος του ZhU απαγγέλθηκε κατηγορία βάσει του άρθρου 234, παράγραφος 2, του ΝΚ, για το ποινικό αδίκημα της κατοχής των ανωτέρω άνευ φορολογικής ταινίας σιγαρέτων που ανευρέθηκαν στο φορτηγό, με συνεργούς άλλους έξι κατηγορουμένους. Προτού διαβιβαστεί το κατηγορητήριο στο δικαστήριο, ο ZhU ήρθε σε συμφωνία με τις διωκτικές αρχές και ομολόγησε την ενοχή του. Καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης δύομισι ετών με τετραετή αναστολή. Το δικαστήριο επικύρωσε την ως άνω συμφωνία η οποία έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.

Η ποινική διαδικασία συνεχίστηκε σε βάρος των άλλων προσώπων που κατηγορούνταν ως συνεργοί στην ανωτέρω πράξη.

13. Περαιτέρω, ο εισαγγελέας αναφέρει ότι ο RD είναι ιδιοκτήτης ενός φορτηγού οχήματος μάρκας Mercedes το οποίο αγοράστηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2011. Στις 25 Φεβρουαρίου 2011, κατά τον εισαγγελέα, βρέθηκαν στο φορτηγό αυτό σιγαρέτα άνευ φορολογικής ταινίας (81 700 πακέτα συνολικά, αξίας 607 275 BGN, ήτοι 310 500 ευρώ περίπου). Ο RD συνελήφθη κατά την εκφόρτωση με τη βοήθεια τρίτου προσώπου του φορτίου από το ανωτέρω φορτηγό και ενώ μετέφερε τα σιγαρέτα σε μια αποθήκη και σε ένα επιβατικό όχημα.

Σε βάρος του απαγγέλθηκε κατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 234, παράγραφος 2, του ΝΚ για την κατοχή των ανωτέρω σιγαρέτων άνευ φορολογικής ταινίας που ανευρέθηκαν στο φορτηγό, στην αποθήκη και στο επιβατικό όχημα, με βάση αυτά που βρίσκονταν στην κατοχή του κατά τον χρόνο της σύλληψής του. Ειδικότερα, ο RD κατηγορήθηκε ότι είχε στην κατοχή του εντός του φορτηγού του 74 016 πακέτα σιγαρέτα αξίας 555 120 BGN, ήτοι περί τα 299 000 ευρώ.

Δεν διατυπώθηκαν υπόνοιες σχετικό με το ποιο θα μπορούσε να είναι το πρόσωπο που μετέφερε με το φορτηγό του RD τα σιγαρέτα στον τόπο της εκφόρτωσής τους

από τον τελευταίο. Όσον αφορά τη μεταφορά των σιγαρέτων, δεν απαγγέλθηκε καμία κατηγορία.

Δεν υπήρξε υποψία ότι ο RD είναι μέλος εγκληματικής οργάνωσης.

Σκεπτικό της απόφασης περί παραπομπής

14. Ισχύουσα νομοθεσία

Η οδηγία 2014/42 ισχύει μόνο για ένα συγκεκριμένο φάσμα εγκληματικών πράξεων οι οποίες παρατίθενται στο άρθρο 3 της οδηγίας. Στην υπόθεση της κύριας δίκης απαγγέλθηκαν δύο κατηγορίες –για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση σκοπός της οποίας είναι ο πλουτισμός μέσω της τέλεσης αξιόποινων πράξεων κατά το άρθρο 234 του ΝΚ, καθώς και για διάφορα συναφή εγκλήματα κατά το άρθρο 234 του ΝΚ τα οποία διαπράχθηκαν από μεμονωμένα μέλη της εν λόγω εγκληματικής οργάνωσης.

Η πρώτη πράξη, η συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, στοιχείο γ', της οδηγίας 2014/42, ήτοι σε αυτό της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος [παραλειπόμενα] (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2008/841).

Αφενός, κατά τον εισαγγελέα, το φορτηγό μάρκας Iveco αγοράστηκε ειδικά για τις ανάγκες της εγκληματικής οργάνωσης. Επομένως, η απόκτησή του μπορεί να εκληφθεί ως ένα είδος συμμετοχής στην ως άνω εγκληματική οργάνωση, σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιο 2008/841. Ωστόσο, δεν έχει διευκρινιστεί εάν το ανωτέρω φορτηγό συνιστά όργανο, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, της οδηγίας 2014/42, για τη διάπραξη του ποινικού αδικήματος της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση.

Αφετέρου, αμφότερα τα φορτηγά χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για τη διάπραξη του συναφούς εγκλήματος κατά το άρθρο 234, παράγραφος 2, του ΝΚ. Ειδικά για αυτό το ποινικό αδίκημα, υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να θεωρηθούν ως μέσα για τη διάπραξή του.

Η κατά τα ανωτέρω συναφής αξιόποινη πράξη θίγει άμεσα τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά πρώτον, ειδικότερα, συνιστά παράβαση της οδηγίας 2011/64/ΕΕ του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2011, για τη διάρθρωση και τους συντελεστές του ειδικού φόρου κατανάλωσης που εφαρμόζονται στα βιομηχανοποιημένα καπνά [παραλειπόμενα] –στον βαθμό που με την τέλεσή της δεν καταβάλλεται ο οφειλόμενος ειδικός φόρος κατανάλωσης. Κατά δεύτερον, συνιστά παράβαση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης [παραλειπόμενα] –στον βαθμό που η ανωτέρω δραστηριότητα ζημιώνει τον προϋπολογισμό της Ένωσης, ο οποίος χρηματοδοτείται εν μέρει και από τον φόρο ειδικής κατανάλωσης των προϊόντων καπνού.

Με βάση τη διάταξη του άρθρου 10 της οδηγίας 2017/1371, το οποίο παραπέμπει στην οδηγία 2014/42, χωρεί εφαρμογή και της τελευταίας, ήτοι του άρθρου 3, τελευταία ημιπερίοδος, της οδηγίας 2014/42.

Εν πάση περιπτώσει, όταν δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί η οδηγία 2014/42, θα πρέπει να χωρεί εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο 2005/212. Από τις αιτιολογικές σκέψεις της τελευταίας προκύπτει ότι σκοπός της είναι η καταπολέμηση του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ισχύει για αξιόποινες πράξεις που τελούν σε συνάφεια με εκείνη της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, όπως η παράνομη εισαγωγή σιγαρέτων που δεν φέρουν φορολογική ταινία από ένα κράτος μέλος σε ένα άλλο, στο οποίο τα σιγαρέτα αυτά μεταφέρονται και αποθηκεύονται.

Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις για τις οποίες το εθνικό δίκαιο προβλέπει στερητική της ελευθερίας ποινή που υπερβαίνει το ένα έτος (απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo και Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, ECLI:EU:C:2021:8, σκέψεις 38 έως 41). Η ανωτέρω προϋπόθεση πληρούται στην κύρια δίκη (βλ. ανωτέρω, σημείο 7).

Συνεπώς, είναι αναγκαία η ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2014/42, ενδεχομένως δε και της απόφασης-πλαίσιο 2005/212.

15. Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Δεδομένου ότι το άρθρο 2, παράγραφος 3, της οδηγίας 2014/42 δεν παραπέμπει στο εθνικό δίκαιο, το περιεχόμενο της έννοιας «όργανο» θα πρέπει να παραμένει πάντοτε το ίδιο, ανεξαρτήτως των εθνικών ιδιαιτεροτήτων.

Βάσει του εθνικού δικαίου, το ποινικό αδίκημα που συνδέεται με σιγαρέτα άνευ φορολογικής ταινίας καθορίζεται από την «κατοχή» αυτών. Τούτο σημαίνει ότι οι κατηγορούμενοι έπρεπε να ασκούν φυσική εξουσία επί των άνευ φορολογικής ταινίας σιγαρέτων. Σύμφωνα με την ερμηνεία του VKS (βλέπε ανωτέρω σημείο 9), όταν υπάρχει κατοχή σιγαρέτων άνευ φορολογικής ταινίας σε κάποιο όχημα, το τελευταίο δεν αποτελεί μέσο για τη διάπραξη της αξιόποινης πράξης.

Κατά τη διαδικασία της κύριας δίκης διαπιστώθηκε ότι επί εννέα ημέρες ο ZhU είχε τα σιγαρέτα στην κατοχή του εντός φορτηγού οχήματος ιδιοκτησίας του, εκείνου που οδήγησε από την Ελλάδα στη Βουλγαρία. Εκτιμάται επίσης ότι ο RD είχε τα σιγαρέτα στην κατοχή του για μία ημέρα εντός φορτηγού που του ανήκε και ότι συνελήφθη επί τω έργω της εκφόρτωσης των σιγαρέτων.

Τούτο σημαίνει ότι στην πρώτη περίπτωση το φορτηγό χρησιμοποιήθηκε τόσο για τη μεταφορά των σιγαρέτων όσο και για την αποθήκευσή τους κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, ενώ στη δεύτερη περίπτωση χρησιμοποιήθηκε μόνο για την αποθήκευση των σιγαρέτων, αφού η εισαγγελία δεν κάνει καμία αναφορά για τη μεταφορά τους.

Τίθεται το ερώτημα εάν στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις τα φορτηγά χρησιμοποιήθηκαν ως μέσα για τη διάπραξη του ποινικού αδικήματος κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, της οδηγίας 2014/42. Τίθεται ιδίως το ερώτημα εάν το γεγονός ότι, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η μεταφορά σιγαρέτων που δεν φέρουν φορολογική ταινία δεν συνιστά ποινικώς κολάσιμη πράξη, σε αντίθεση με την κατοχή αυτών, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το φορτηγό δεν αποτελεί όργανο του εγκλήματος όταν τα άνευ φορολογικής ταινίας σιγαρέτα ήταν αποθηκευμένα σε αυτό, ανεξαρτήτως του αν χρησιμοποιείται ή όχι για τη μεταφορά.

16. Επί της σημασίας της απαντήσεως του Δικαστηρίου

Στην περίπτωση που το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα φορτηγά μπορούν να θεωρηθούν όργανο του εγκλήματος, πρέπει το δικαστήριο να αποφανθεί επί του ζητήματος τυχόν δήμευσης αυτών υπέρ του Δημοσίου κατ' εφαρμογή του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο α, του ΝΚ.

Αυτό ισχύει για το φορτηγό μάρκας Iveco που ανήκει στον ZhU, του οποίου η αξιόποινη πράξη κρίθηκε τελεσιδικώς ως τελεσθείσα μόνο βάσει της συμφωνίας στην οποία ήρθε ο τελευταίος με τις διοικητικές αρχές.

Το ίδιο θα μπορούσε να ισχύσει και για το φορτηγό μάρκας Mercedes του RD, στην περίπτωση που το δικαστήριο κρίνει ότι η πράξη έχει τελεστεί από τον τελευταίο.

Και στις δύο περιπτώσεις πρέπει να λάβουν γνώση αυτού του ενδεχομένου τόσο ο ZhU όσο και ο RD, ώστε να είναι σε θέση να προετοιμάσουν την υπεράσπισή τους (απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo και Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, ECLI:EU:C:2021:8, σκέψη 60).

Ως εκ τούτου, η απάντηση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι χρήσιμη για το αιτούν δικαστήριο, κατά πρώτον, προκειμένου να γνωρίζει εάν το ζήτημα της δήμευσης αμφοτέρων των φορτηγών πρέπει να αποτελέσει τμήμα του αντικείμενου της διαδικασίας και αν πρέπει να εκδοθεί δικαστική απόφαση επ' αυτού· και επίσης, κατά δεύτερον, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να διατυπώσουν τις θέσεις τους επί της εν λόγω δήμευσης, κάτι που προϋποθέτει την προηγούμενη ενημέρωσή τους για τα δικαιώματα και τη δυνατότητα συμμετοχής τους στη διαδικασία.

[παραλειπόμενα]